Odată pe săptămână...

COSTEL RADULESCU FACE CONFIDENȚE...

Cariera sportivă a unuia din precursorii footballului românesc.-Un manager excepțional și un însuflețitor fără pereche.- Copil zburdalnic. - Primul contact cu mingea. - Excomunicarea holbaldului. - Două gloanțe de mitralieră. - Din nou la sport. - La oympiada militară. - Organizarea footballului bucureștean. Manifestul lui Gebauer Căpitan regional. - La fondarea federației - Cu pălăria de pae peste ocean

(Continuare din pag. I-a)

La Montevideo, înaintea începerii matchului România — Uruguay

Il aveam trecut în lista celora sorțiți să facă săptămânalele confidențe. Și nu mi-a fost prea ușor să-l înduplec, pentrucă lui Costel Rădulescu îi place să vorbească despre toți și despre toate. Numai despre sine, nu. O fire comunicativă prin excelență, un «șuetist» desăvârșit, care se lasă greu atunci când e vorba să fie trecut peste bariera unde-l ține o modestie impresionantă. L-am convins totuși, după ce în prealabil mi-a pus în vedere că: «despre viața mea sportivă propriu zisă, n'are rost să-ți spun prea multe. Azi nu mai fac sport propriu zis, decât atunci când arbitrez. Așa că cetitorii pentru cari publici «confidențele» n'ar avea motive prea puternice să se intereseze de ceva care a fost — relativ — odată și azi nu mai este.

«Epoca în care am fost manager al echipei naționale o consider drept cea mai frumoasă din întreaga mea carieră sportivă. Da, ea ar putea prezenta o fărâmă de interes, pentru că nu este cu desăvârșire lipsită de farmecul ineditului pentru cei din afara culiselor.

O iau totuși dela început, pentru că... n'are ce să strice:

Copil zburdalnic

„Am apărat — ca să întrebuințez un termen gazetăresc — în 1896, în București. Sunt așa dar în al 38-lea an al vieții și — după cum vezi — destul de tânăr pentru a fi necesară o auto-biografie. Dar, ți-am promis și mă țin de cuvânt. In cartierul Traian, unde am văzut pentru prima oară lumina soarelui, am devenit foarte curând ceiace devin toți copiii până ajung să fie șlefuiți de școală: un zănatec. Când mă căutai, eu eram ocupat cu strângerea recoltei de fructe de prin pomi. Din ai noștri sau din ai vecinilor, n'avea nici o importanță. Culegeam de zor, de dimineață până seara, pentru te miri ce. Eu mâncam cât puteam și restul lăsam colegilor de joacă. Se întâmpla însă că vecinii se plictiseau să vadă pomii despuiați în fie care zi, așa că cel puțin odată pe săptămână trebuia să merg șchiopătând.

Și așa mereu până mi s'a făcut vânt — de data asta de către părinți — în școala primară dela Capu Podului.

Acolo, din copilul zănatec al cartierului Traian, am devenit dintr'o dată cel mai de treabă dintre elevi.

Primul contact cu mingea

„Asta nu m'a împiedecat însă să mă pasionez după joacă, mai ales că în apropierea școlii, pe locul unde este azi Institutul Geologic, era un câmp care servea competițiunilor de oină și concursurilor de gimnastică ale elevilor din București.

Era în 1906, pe vremea expoziției. Pe terenul acela am văzut pentru prima oară football. Jucau două echipe de străini cu o minge uriașe pentru noi. Gură cască, priveam toată vremea liberă, fără să știu cum devine cazul. Pe noi nu ne minunau nici tricourile și nici goana după minge. Eram intrigați însă că la pauză jucătorii mâncau pe nerăsuflate lămâi. Faptul acesta ne făcea să înțelegem și mai puțin rosturile acestui joc misterios.

Până în 1909 când a venit Blériot în țară, am tot văzut pe câmpul dela Șosea oină, dar n'am apucat niciodată să dau cu piciorul în minge. Când jucau englezii și mingea trecea pe lângă mine, mă feream să nu care cumva să mă atingă. Deabea în 1909 unul din frații Schmettau, care erau specialiști în acest sport, mi-a dat posibilitate să lovesc cu piciorul în minge. De atunci mi-a plăcut football-ul mai mult decât orice. Aproape chiar și decât învățătura, pentrucă îmi reamintesc ca prin vis că aceasta este perioada în care am suferit cele mai multe urecheli și am făcut cunoștință cu cele mai multe nuele din viața mea.

Excomunicarea «holbaldului»

„In 1912, când s'au pus bazele F. S. S. R.-ului, eram deja un footballist în toată puterea cuvântului. Elev în clasa I a comerțului superior, am reușit grație înțelegerii pe care o arăta pentru sport profesorul Ioaniu, să înjghebez prima echipă oficială a școlii. Și am devenit portarul titular al echipei, deși până atunci nu jucasem altceva decât mijlocaș. Așa erau necesitățile formației și trebuia să mă supun lor.

In 1914 am pus bazele clubului Tricolorul, care-și avea sediul în Colentina. Primul mare succes al acestui club cu trecut glorios a fost câștigarea cupei Harvester la categoria II în 1915. Președinte al clubului și căpitanul echipei era inginerul Virgil Economu.

In 1916 am avut atâtea matchuri de jucat, încât nu mai pridideam... cu ochii și cu picioarele. Nu era match care să nu se termine cu un picior zdrelit, cu un ochi umflat sau cu un cucui în creștetul capului. Se juca football atletic nu glumă. Mamei însă i se urâse să mă tot vadă șchilod după fiecare match, așa că a hotărât excomunicarea „holbaldului" (așa numea ea periculosul joc cu mingea) din casa noastră. O bună bucată de vreme n'am mai putut juca, pentrucă chemărilor repetate ale lui Economu, care avea nevoe de mine în echipă, mama le răspundea cu câte un făcăleț aplicat în părțile cele mai sensibile (natural, ale mele).

Două gloanțe de mitralieră

Mobilizarea. Sportul a fost pus în cui de toată lumea și am plecat la școala militară dela Botoșani. Am făcut stagiul în plină campanie și am fost repartizat elev plutonier la regimentul 40 Călărași. Bine constituit fizicește, am rezistat mai ușor ca alții necazurilor și neplăcerilor războiului. Am făcut partea doua a campaniei la Siret-Dobrogea, iar ultima la Mărășești. Până aici vigoarea tinereții și providența m'au scos teafăr din toate primejdiile. Gloanțele șuerau pe lângă mine și nici unul nu găsea cu cale să mă atingă. Imi făceam cruce și mă credeam ocrotit de Cel de sus. La Mărășești însă, în iureșul nemaipomenit al luptelor crâncene cari s'au dat acolo, încrederea aceasta în puterile miraculoase ale providenței s'au cam evaporat, pentrucă o mitralieră nemțească mi-a făcut plocon două gloanțe.

Din nou la sport

„Războiul terminat, gloanțele meș țeșugit extrase, m'am întors acasă. Primul gând: sportul. Și am pornit cu prietenii de altă dată să urnim din nou Tricolorul. Și l-am urnit atât de bine, încât am devenit dintr'o dată persoană simandicoasă în sport. Și, în 1919 am intrat în conducerea F. S. S. R., fiind ales membru în comisia centrală de football.

La Olympiada militară

„In 1919, generalul Pershing a pus pe picioare acea mare Olympiadă militară, care avea să însemne o sărbătorire a victoriei armatelor aliate. Am fost selecționat în echipa militară a României și am însoțit detașamentul respectiv la Paris. In selecționata militară se mai găseau ca membri ai Tricolorului: Dinicu Georgescu, Vasile Ioniță, Căpitan Savu Mareș și Alvirescu.

Am jucat cu Franța, Italia și Grecia și nu pot afirma că am făcut o figură prea proastă. Un incident însă, era să strice și bruma de prestigiu pe care-l căpătasem acolo printre aliații noștri.

In București nu se găseau tricourile de cari aveam noi nevoe. Si ne-am gândit să achiziționăm la Paris. La magazine erau însă foarte scumpe, așa că Vasile Ioniță, cel mai inventiv dintre noi, a găsit mijlocul să le procure pe un preț redus. Deoarece toate echipele erau cantonate în corturi, legăturile dela o echipă la alta se făceau foarte ușor. Ioniță a pus ochii pe tricourile cele mai arătoase, cari aparțineau canadienilor:

Arbitru de linie la Montevideo

Zis și făcut. A intrat în tabăra lor, s'a făcut prieten la cataramă cu portarul canadian, i-a oferit 100 de franci și i-a luat toate tricourile.

A doua zi, căpitanul echipei constată lipsa lor. Din instinct nimerește la noi în tabără. Vasile Ioniță, cu aerul feciorelnic îl trimite la greci, unde — zicea el — ar fi văzut par'că tricourile dispărute. Canadianul n'a așteptat să i se spună de două ori. Si-a luat colegii, năvălind în tabăra grecilor. S'a încins o bătae ca în povești. Tricourile însă nicăeri. De despărțit i-a despărțit tot Ioniță, care a recunoscut că a făcut o confuzie. Iar noi, am plecat cu tricourile canadienilor la București.

Organizarea footballului bucureștean

„Anul 1920 poate fi considerat începutul unei serioase organizări a footballului bucureștean. Echipa Capitalei a făcut în acest an prima deplasare în provincie, la Cernăuți. Am plecat fiecare pe cont propriu. Buzunarele aproape goale, nu ne-au permis să ne lăfăim în vagon-restaurant, așa că până la Cernăuți n'am mâncat decât pepeni și roșii. Pe vremea aceia, un voiaj până în capitala Bucovinei era drum, nu glumă. Aproape 26 de ore ne-a zdruncinat o hodoroagă de tren, așa că fiecare a găsit câte ceva să-și facă drumul mai agreabil.

Dintre ei, cel mai ingenios a fost Onorie Nicolau, care s'a ținut tot timpul de pozne. Cu o sfoară, a legat printr'un sistem patent propriu, 8 inși din două compartimente alăturate. S'a culcat alături de ei și a dormit îngerește. Dimineața primul dintre cei legați care s'a trezit, smucește sfoara, toți cei cu care era legat s'au răsturnat buimăciți pe podea. A fost un râs și o bună dispoziție care nu s'a potolit decât în apropierea Cernăuților.

Farsele acestea erau pentru noi îndeletnicirea cea mai delicioasă în toate deplasările pe cari le făceam.

Imi reamintesc de toate acestea cu un sentiment de duioșie, pentrucă nevinovatele petreceri de atunci au fost preludiul unui entuziasm care a dus la progresul de mai târziu al footballului românesc.

Iți voi istorisi câteva din cele mai caracteristice, pentrucă degajă voe bună chiar după trecerea atâtor ani.

Așa dar, tot la Cernăuți, după ultimul match ni s'a oferit un banchet la Casa Germană. Pentru bună ordine, nemții ne-au dat fiecăruia câte 3 fise, în baza cărora căpătam băutură. Nu de alta, dar să nu se treacă băeții cu firea. Noi însă, nu eram dintre aceia cari obișnuiam să bem cu fise. Așa că, după ce fiecare și-a baut halbele respective, Onoriu Nicolau s'a furișat împreună cu Nae Secăreanu în camera de alături, au deschis sertarul cu fise, și-au umplut buzunarele și ne-au dat, fiecăruia câte un pumn din pradă. Si am băut până ne-am spetit. Dar ceva mai mult, când gazdele, ambalate de noi, au rămas și ele fără fise, noi ne-am oferit să le procurăm băutură. Și, pe nesimțite, am devenit din oaspeți, gazde... Inutil să mai spun că spre ziuă rămăsesem cu buzunarele pline de fise, pentrucă berea se băuse până la ultima picătură.

M'am lăsat de football

„Până în 1923, footballul bucureștean a străbătut o epocă de acalmie. Se juca pe îndelete și nu se iveau de nicăeri semnele progresului masiv de mai târziu. In acest an s'a încheiat și cariera mea footballistică propriu zisă.

Mario Gebauer lansase un manifest în care cerea creiarea unei federații autonome de football în afara cadrelor F. S. S. R. S'a făcut zarvă msare pe chestia acestui manifest. Eu am făcut opinie separată în club și am demisionat. După ce mi-am dat cuvântul că nu voi mai face parte din nici un alt club de football. Și, după cum vezi, — m'am ținut de cuvânt.

Terminând cu footballul activ, m'am apucat de arbitraj. De football nu m'am putut despărți niciodată, așa că am rămas ca arbitru în cadrele lui.

Căpitan regional

„In 1924 am fost numit căpitan regional și selecționeur al echipei Capitalei. In această din urmă calitate am repurtat o însemnată biruință deoarece echipa selecționată de mine a reușit să învingă cu 2-1 echipa României care avea să apere culorile naționale la Olympiada dela Colombes. Pentru un selecționeur, o astfel de performanță este fără îndoială un certificat...

Nu m'am ales însă decât cu mulțumirea că a asistat la match și Principele Carol, mare amator de football pe acea vreme.

Până în 1928 am funcționat în această calitate și nu pot să afirm că izbânda pe care ți-am amintit-o mai înainte, a rămas singura...

La fondarea federației

„In 1930 a luat naștere Federația Română de football. Am fost numit membru în comisia de selecție și manager al echipei naționale. Această din urmă calitate mi-a adus mari neplăceri, dar și mari satisfacții. Mai ales satisfacții, pentrucă micile neplăceri inerente nu contează atunci când activitatea ta îți procură mulțumire sufletească.

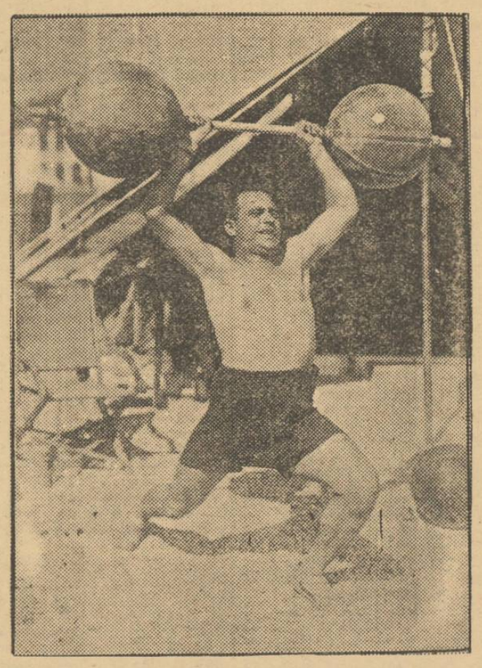

Forțal... Forța...

La Montevideo

Această parte a activității lui Costel Rădulescu, este, după cum am arătat la inceput, cea mai fructuoasă a carierei sale sportive. Istorisind câteva episoade din viața sa de mager, Costel se transformă subit. Devine altul. Fața-i capătă expresia omului nemulțumit de ceiace a înfăptuit

Câteva amintiri...

„Este neîndoios — continuă Costel — că cel mai impresionant turneu al echipei naționale a României a fost acela la Campionatul mondial dela Montevideo. A fost o călătorie pe care nu o voi uita niciodată și desigur nu o va uita nici unul dintre cei cari au luat parte la ea.

Cu pălăria de pae peste Ocean

„Seria peripețiilor a început chiar dela Timișoara. Ne îmbarcasem în București cu majoritatea jucătorilor și acolo trebuia să sosească dela Arad Barbu II. Când trenul a stopat în gara Timișoara ne-a eșit în întâmpinare un juvete, cu pălărie de pae, cu un geamantan de nuele și cu pantofi de pânză: era Barbu, pregătit — după cum se vede, pentru o deplasare peste Ocean. Făcea impresia unui târgoveț plecat la Cluj să aducă țuică...

„L-am convins cu chiu cu vai să-și cumpere un geamantan ca lumea. La pălărie n'a vrut însă renunțe în ruptul capului. L-am îmbrăcat în uniforma echipei și l-am lăsat să-și poarte paele pe cap.

„Băeții au pus însă gând rău pălăriei. Barbu o îngrijea și o păzea ca ochii lui din cap, așa că până pe vapor nu s'au putut atinge de ea.

Pe Ocean

„Odată îmbarcați, Lăpușneanu și Stanciu, cei doi tovarăși de cabină ai lui Barbu, au recurs la o stratagemă. In timpul mesei, unul din ei s'a furișat în cabină, i-a făcut harceaparcea pălăria și i-a ascuns-o sub pernă. Trebue să adaug că numai la masă Barbu nu purta pălăria de pae. Când s'a întors în cabină și s'a tolănit pe pat, a simțit că se sparge ceva sub el. Când a văzut isprava, a avut un moment de resemnare: „da, mă fraților, aveți dreptate. Tot regățenii mai deștepți: Mi-am ascuns pălăria sub pernă și ca prostu m'am culcat apoi pe ea".

„Ce să-ți mai spun, pălăria lui Barbu a fost pentru echipă subiect de distracție zile în șir.

De ce n'a devenit Robe ziarist

„La plecarea din București, Robe promisese unui gazetar sportiv, șef de rubrică la un mare cotidian de dimineață că-i va trimite din drum impresii asupra călătoriei. Conștiincios, Robe și-a luat notițe amănunțite chiar dela plecarea din Gara de Nord. A însemnat tot ce s'a petrecut pe drum, a descris nopțile cu lună pe Ocean și a făcut o poetică descriere a sosirii în portul Rio. De aci urma să trimită corespondența la București. Cu jumătate de oră însă înainte de debarcare, Zauber care urmărea de două săptămâni să-i facă o farsă lui Robe, n'a găsit altceva mai bun decât să-i sustragă din cabină corespondența și să se distreze aruncând foaie după foaie în ocean. Cine n'a văzut disperarea lui Robe când a văzut catastrofa, nu știe ce înseamnă om disperat.

Cert este că tentativa lui Robe de a deveni ziarist a eșuat.

La Montevideo am avut zile de înălțare sufletească...

„Și câte n'aș mai putea spune. Dar pentru asta ar trebui să vorbim zile întregi...

*

Convorbirea s'a oprit aici. Costel Rădulescu mi-a promis însă pentru altădată o continuare în toată legea...

Cornel Demetriade

Pe «Conte Verde, făcând educație fizică cu jucătorii

La Pershing cu echipa militară